

EEN NIEUWE IMPULS VOOR DE BOSBOUWVOORLICHTING

A. Ebregt

De bosbouwvoorlichting gaat een nieuwe fase in waarbij de praktijkervaring de 'cornerstone' wordt. De bosbouwvoorlichting is met een terugtrekkende overheid steeds meer in het verdomhoekje terechtgekomen. Om hiervoor een oplossing te bieden, is in januari 2002 het project Kennis en Informatiesysteem Bos (KIS) van start gegaan. KIS is een door het ministerie van LNV gefinancierd voorlichtings- en communicatieproject. De Unie van Bosgroepen voert het project samen met de Stichting Bos en Hout/Bosdata en Landschapsbeheer Nederland uit.

Met een terugtrekkende overheid zullen derden bepaalde taken moeten overnemen. De bosbouwvoorlichting is zo'n taak. Door het afstoten van deze taak is het moeilijk voor de Nederlandse bos- en natuurterreineigenaar en -beheerder om de juiste informatie op een snelle en effectieve manier te verkrijgen. Uiteraard is tegenwoordig een hoop informatie op het internet te vinden, maar veelal ondergebracht bij verschillende websites van LNV, haar agent-schappen, Staatsbosbeheer, andere natuurbeschermingsorganisaties en ingenieursbureaus. Behalve dat het erg versnipperd is, veronderstelt het wel dat iedereen vertrouwd is met het internet als communicatiemedium.

LNV is zich zeer bewust van de consequenties van het afslanken van het overheidsapparaat en met name voor wat betreft de voorlichting naar de boscigenaren en -beheerders. Om de voorlichting een nieuwe impuls te geven, heeft het ministerie besloten om voor drie jaar het project 'Kennis en Informatiesysteem Bos' (KIS) te ondersteunen. In dit project speelt communicatie een centrale rol.

De Bosgroepen zijn een belangrijke speler in het Nederlandse bosbeheer. In 2001 telden de bosgroepen in totaal ruim 1000 leden met een totale oppervlakte van meer dan 172.000 ha bos- en natuurterrein. Uit de directe contacten tussen de leden en medewerkers van de Bosgroepen werd duidelijk dat een goede en makkelijk toegankelijke voorlichting op het gebied van bos- en terreinbeheer voor vele terreinbeheerders een groot probleem aan het worden

was. Dit werd in 2000 bevestigd door een onderzoek van DLV.

Om tegemoet te komen aan de informatie en kennisbehoefte van boscigenaren en -beheerders is het project KIS ontwikkeld. Dit project bestaat uit een aantal onderdelen:

- *De bostelefoon.* Dit is een landelijk nummer (wordt zo goed als zeker een 0900 nummer). De bostelefoon wordt door medewerkers van de verschillende Bosgroepen bemenst. De Bosgroepmedewerkers zijn allen kundig en ervaren op het gebied van bos- en terreinbeheer. Als zij desondanks een vraag niet direct kunnen beantwoorden, dan bellen ze later terug, al dan niet na ruggespraak met andere medewerkers. In sommige gevallen zullen zij doorverwijzen naar een

adviesbureau. Alle vragen en antwoorden worden gedocumenteerd in een database. De informatie in de database wordt gebruikt voor de bos-telefoon en netwerk-gids, maar ook als monitoring instrument. De gestelde vragen geven ook aan waar de grootste behoeften liggen, hetgeen weer een input kan zijn voor de innovatiegroepen.

- *De digitale netwerk-gids* is een website (www.bosinfo.nl) waar direct informatie kan worden opgezocht middels een zoekmachine. Deze netwerk-gids zal informatie bevatten over definities, begrippen, thematisch inhoudelijke informatie, vraag en antwoord van 'frequently asked questions' (FAQ's) en de laatste informatie op het gebied van subsidiemogelijkheden, wet- en regelgeving. Tevens zijn hier adressen van relevante organisaties met hyperlinks te vinden. Overigens zijn er verschillende andere sites die ook informatie geven over bosbouwgerelateerde zaken. Echter, KIS richt zich specifiek op dat onderwerp en is als zodanig duidelijk afgebakend. Als alles voorspoedig verloopt, is www.bosinfo.nl vanaf mei on line.
- *Planmatig beheer en beheersvormen gericht op multifunctionaliteit in bossen.* Dit onderdeel van het project is duidelijk voortgekomen uit de behoefte van terreinbeheerders. Met name het thema multifunctioneel bosbeheer zal worden behandeld middels regionale bijeenkomsten,

Met name in de kleinere particuliere bossen is planmatig beheer nog een probleem. Binnen KIS komt hier aandacht voor. Foto: G. Grimberg.

voorlichting en cursussen aan bos-eigenaren en -beheerders. Verschillende deskundigen verzorgen deze

activiteiten. Multifunctioneel bosbeheer wordt in onze huidige samenleving gezien als de beheersvorm die én de natuur, én de mens dient. Dit vereist echter een omschakeling in het beheer. In het algemeen geldt dit ook voor planmatig beheer. Met name in de kleinere particuliere bosbezittingen en bij gemeenten is dit nog een probleem. In het kader van het project KIS zal hier duidelijk aandacht voor komen.

- *Operationele innovatiegroepen* worden in principe door geïnteresseerden in een bepaald onderwerp gevormd. Deze organiseren zich rond een bepaald thema, zoals de teelt van energiehout, certificering en dergelijke. De onderwerpen komen voort uit vragen aan de bostelefoon en uit de groepen zelf. De kennis die deze innovatiegroepen opbouwen, wordt later middels thematische bijeenkomsten en workshops gepresenteerd en gedeeld met andere belangstellenden. Uiteraard bestaat hier ook de mogelijkheid om externe deskundigen in te huren voor het begeleiden van een nieuw thema.
- *Voorlichting over bosaanleg.* Stichting Bos en Hout verzorgt deze component van het project. Belangrijke onderdelen van deze component zijn publicaties, themabijeenkomsten en excursies, steunpunten en ondersteuning bostelefoon. Bosaanleg wordt de laatste jaren gestimuleerd middels allerlei subsidies, zoals voor het bebossen van landbouwgronden, het aanleggen van landgoederen en ook in het kader van de reconstructiewet is het te verwachten dat bosaanleg zal toenemen als één van de alternatieven voor de landbouw. Ook het EU gefinancierde provinciale programma Leader heeft bosaanleg als één van de onderwerpen.
- *Voorlichtingsprogramma voor het beheer van kleine boselementen in het cultuurlandschap.* De Stichting Landschapsbeheer Nederland (LBN) voert dit onderdeel uit. LBN is begonnen met een enquête onder gemeenten, terreinbeherende organisaties en bosgroepen. Hierbij ging het met name om het inbrengen van praktijk-

ervaringen in het project. De resultaten van deze enquête zijn gebruikt in een workshop gehouden in januari. Daarnaast zal een aantal pilots worden uitgevoerd, waaraan een uitgebreid voorlichtings- en trainingsprogramma zal worden gekoppeld. Tevens zal een deel van de website van Landschapsbeheer Nederland besteed worden aan dit onderwerp.

De doelgroep van het project is de bos-eigenaar, bosbeheerder, gemeentelijke en provinciale overheid en natuurbeschermingsorganisaties. Bij alle onderdelen van het project staat de communicatie als middel centraal. Deze benadering komt dan ook in alle onderdelen van het project terug. Belangrijk aspect van het project KIS is dat er een directe koppeling bestaat tussen de dagelijkse praktijk en voorlichting. Hierdoor is de communicatielijng erg kort en is de voorlichting erg praktijkgericht. Bovendien is een groot aantal onderwerpen vraaggestuurd. Dit wil zeggen dat er vooral wordt ingespeeld op de behoeften die er leven. Met het project KIS en in het bijzonder de bostelefoon en digitale netwerkgids hopen de initiatiefnemers een belangrijk hiaat in de voorlichting op te vullen.

A. Ebregt is werkzaam bij zowel de Unie van Bosgroepen als de Bosgroep Noord-Oost Nederland. Voor meer inlichtingen kunt u terecht bij de Unie van Bosgroepen A. Willems, H. Weersink en A. Ebregt. Tel. 0318-672628; mail: unie@bosgroepen.nl

AANKONDIGINGEN

Flora- en faunawet

Op 1 april gaat het nodige veranderen door de nieuwe Flora- en faunawet. De nieuwe wet is een beschermingswet voor planten en dieren en vervangt de huidige wet- en regelgeving op dit gebied, waaronder de Jachtwet. Vooral grondgebruikers krijgen met de nieuwe wet te maken. Bij hen ligt namelijk de verantwoordelijkheid om schade aan gewassen zoveel mogelijk te voorkomen. Om dieren te kunnen verjagen of zo nodig te doden, dient vanaf 1 april 2002 een ontheffing bij de provincie te worden aangevraagd. Voor een aantal soorten mag dit vanaf deze datum zonder ontheffing. In de nabije toekomst zal ook via de nog op te richten Faunabeheereenheid, ontheffing op voorhand mogelijk zijn om dieren te doden ter voorkoming van schade. Op diverse plaatsen in Nederland zal de komende tijd voorlichting worden gegeven over de consequenties van deze nieuwe wet. Zo organiseert de provincie Brabant in de periode van 2 tot 16 april vier bijeenkomsten waar vertegenwoordigers van de provincie en het ministerie van LNV een toelichting geven op de nieuwe Flora- en faunawet. De voorlichtingsavonden bieden informatie over achtergronden van de wet, de mogelijkheden voor de grondgebruiker om schade te voorkomen of te beperken en de vereiste procedures. Tevens is er informatie over de wijze van ingrijpen en door wie dit in specifieke gevallen kan of mag worden gedaan. Tot slot zal een medewerker van het Faunafonds inzicht geven in de mogelijkheden voor schadevergoedingen als schade toch plaats vindt. Voor informatie in uw eigen provincie kunt u het beste contact opnemen met het eigen provinciehuis.